

BOBBY EWING BLUES

Voor Ilse, Onno en Lou

Philippe Diepvents

BOBBY EWING BLUES

Roman

2013

UITGEVERIJ DE BROUWERIJ

MAASSLUIS

© 2013 Philippe Diepvents
www.philippediepvents.be

Omslagontwerp: Linda Hirzmann | www.bravebox.nl

B R A I N B O O K S
www.uitgeverijdebrouwerij.nl

ISBN: 978 90 78905 63 9

E-PUB: 978 90 78905 06 6

NUR: 301

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door printouts, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Zonder jou erbij
waren ze te diep, te groot, die
donkere bossen*

Kobayashi Issa

If one wanted to depict the whole thing graphically, every episode, with its climax, would require a three-dimensional model, perhaps four-dimensional, or, rather, no model: every experience is unrepeatable. What makes lovemaking and reading resemble each other most is that within both of them times and spaces open, different from measurable time and space.

Italo Calvino – *If on a Winter's night a traveler*

PROLOOG

Het is zonsopgang, zo'n drie weken voordat ik Emily zal ontmoeten. Ik lig in bed, rook een sigaret en kijk naar een slapend meisje dat ik nauwelijks ken. Een bevallig hoopje haar noch pluimen. Buiten snort een vroege vogel voorbij op een motor met slecht werkende knalpot en ik beeld me in hoe elders in de straat mensen die nog niet gewekt willen worden, een kreun onderdrukken. Het meisje fronst alleen even en slaapt verder.

Ze heet Siobhan, een Ierse naam die uitgesproken wordt als sje-voon, wat ik vind klinken als een naam voor een koningin van de Jungle. Dat het niet erg is, had ze gezegd in haar gebroken Britse tongval, dat het wel meer mannen eens overkomt. Ik weet wel beter. Het is nog geen ijzeren wet, maar het gebeurt steeds vaker. Het begin van een patroon.

Zij, een rugzaktoerist, en ik een behulpzame inboorling die haar de stad liet zien, omdat ik toch niets beters te doen had. Een uit de hand gelopen vraag over de te volgen weg naar een museum. Gebrekkige bewegwijzering is de universele stuwkracht van de onenightstand. Ze had haar haren opgestoken, mooie bruine krullen, en in haar uitpuilende rugzak zag ik bovenaan twee boeken zitten: *The faster I walk, the smaller I am*, van Kjersti A. Skomsvold en *Zazen*, van Vanessa Veselka. Voeg daarbij een zonnebril model jaren zestig, die ze achteloos omhoog schoof om geërgerd op een smoezelige, onduidelijk bedrukte stadsk kaart te kijken, en ik was verkocht. Of ik even kon helpen? Natuurlijk!

Het geluid van de schreeuwlelijke knalpot is al een tijdje wegge-
ebd, maar heeft nu dan toch, met vertraging, een effect. Ze ver-
legt haar hoofd een beetje, beweegt kort en snel haar neus alsof
die jeukt en haar lippen, die droog zijn, gaan van elkaar en laten
een kleine zucht ontsnappen. Ze zit in het Limbo van de half-
slaap, haar bewustzijn dobberend aan het oppervlak en ik durf
me bijna niet te bewegen.

Gisteren, bij het verkennen van haar lijf en de daaropvolgende,
mislukte poging om haar een erectie aan te bieden een koningin
van de Jungle waardig, viel me vooral de scherpte op van haar
jonge botten, hoe dun haar armen zijn. Ze steunde op haar han-
den en haar sleutelbeen vormde een holte onderaan haar hals
waar een stuiterbal perfect in zou passen. Net een vogeljong, zei-
den mijn handen, we zouden haar zo tot moes kunnen knijpen.

‘Je moet niet te lang wachten voor je een andere vrouw neemt,’
had Alma gezegd. ‘Het is niets voor jou om zonder vrouw te le-
ven.’ En dan, met iets minder bravoure: ‘Maar ook niet té snel.’ Ik
moet iets ontkennend gesnikt hebben, een lieve zin die in mijn
keel stokte, want vervolgens voelde ik hoe ze met haar vingers
over mijn wangen streek. ‘Maar nu ook geen tweeëntwintigjarige
blondine, hé. Dat zou geen zicht zijn.’ zegt ze met een lachje en ik
lach mee. Dan zijn we even stil en laten haar grapje de kamer ver-
luchten. Die vreselijke, bedrukkend witte kamer. Met meer ernst,
alsof ze er goed heeft over nagedacht, zegt ze nog: ‘En alsjeblieft
niet zo’n sprinkhaan. Neem er een waar wat vlees aan zit.’

Bij het ontbijten lijkt de dag van gisteren onmetelijk ver weg.
Een berg scherven van gebroken magie ligt tussen ons in, en
dus zwijgen Siobhan en ik vooral. Ik staar naar mijn koffie en
zij kijkt uit het raam en leest af en toe wat in haar verhakkelde
reisgids. Verlangend naar andere bezienswaardigheden en plek-

ken die dienen bezocht, zo vermoed ik. Ze eet gulzig en zonder gêne, toast en fruit, waardoor de situatie draaglijk wordt en ik niet meer zo vurig wens dat ze eindelijk weg zou gaan. Af en toe vraagt ze iets en geef ik duiding bij toeristenvallen. Wanneer ze weggaat, kussen we ter afscheid, geheel wederzijds een louter vergoelijkend gebaar. Het voelt onwennig aan. Dan vertrekt ze en gaat de deur dicht. Al vijf jaar lang voelt alles in mijn leven onwennig aan.

1

Er was eens een molecule. Een prachtige molecule, die stilletjes lag te wachten in het rijk der goeie ideeën op het moment dat ze uitgevonden zou worden. Die molecule heette Fluoxetinehydrochloride, wat een draak van een naam was en daarom zag niemand haar graag. Er was ook eens een soldaat die vocht in de Amerikaanse Burgeroorlog. Zijn naam was Eli Lilly, wat een ongelooflijk nuchtere naam is en aangezien ze het in die tijd nog niet erg hoog op hadden met nichten, zag ook niemand hem graag. Het was op Eli dat de molecule geduldig wachtte, want ze was er rotsvast van overtuigd dat hij haar redder zou zijn en haar zou uitvinden. Elke keer dat er een kogel langsheen zijn hoofd zoefde, sloeg de molecule de angst om het hart. Er zou hem toch niets overkomen? Toch niet vooraleer hij haar uit haar vervloekte etherische staat had verlost? Maar Eli kwam uiteindelijk min of meer ongehavend uit de oorlogsverrichtingen en voelde toen een onverklaarbare drang om in de farmacie te gaan werken.

De molecule werd bijna draaiend van euforie, dit ging de goeie kant uit, ook al moest Eli als kleine zelfstandige onderaan de ladder beginnen en zou het nog even duren. Ondertussen smachtte ze rusteloos maar vol hoop verder.

Het ging Eli voor de wind. Steeds complexere verbindingen van streepjes, bolletjes en letters vormden zich in zijn hoofd wanneer hij sliep en als bij toverslag vond hij jaar na jaar nieuwe chemische substanties uit, voor medicinaal gebruik meestal, die

hij ontwikkelde in zijn laboratorium en eigenhandig op de markt bracht. En dat ging almaar sneller. Zijn handeltje werd al spoedig een bloeiende business. De molecule was ervan overtuigd dat het nu niet meer lang kon duren. Maar helaas, in 1898 kreeg Eli kanker en stierf hij een ellendige dood, want kanker, daar had hij nog geen tegengif voor kunnen produceren met zijn povere proefbuizen en ontoereikend alaaam. De moed zonk de molecule in de schoenen. Had ze zich zo kunnen vergissen? Zou ze nu voor eeuwig hier moeten blijven, waar de onontdekte uitvindingen toeven? Bij knorrige en ongedurige burens als de *beam-me-up-Scotty* die ook echt werkt of de volautomatische knuffelgenerator?

Net zoals het spreekwoord zegt dat de nacht het donkerst is vlak voor de dageraad, zo bleek ook dat de dood van haar uitverkorene uiteindelijk geen hindernis maar eerder een katalysator was, een bespoedigende kracht op de weg naar haar redding. Eli's familie en medewerkers zetten zijn werk voort, plichtsbewust en zoals hij dat zelf zou gewild hebben: met enthousiasme, zin voor efficiëntie en vooral met een blinde drift naar *cold hard cash* die diep in het epicentrum van elke daad die ze stelden geworteld zat. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Eli's kleine labo in de loop van de twintigste eeuw uitgroeide tot een knoert van een multinational. Vervolgens was het enkel nog wachten op het juiste moment, en hop daar waren de jaren 80 die alles in de wereld voor altijd zouden veranderen. Namelijk door op alles in de wereld een prijssticker te plakken.

Eindelijk, eindelijk was alles in plaats gebracht opdat de molecule niet langer slechts een idee zou zijn, maar ook realiteit. Ze werd getheoretiseerd, uitgewerkt en ontwikkeld, en in 1987 op de markt gebracht onder een fonkelnieuwe naam: Prozac. En iedereen hield van haar, ze moesten wel. Ook haar geliefde, die verder leefde in het collectieve bewustzijn van de legioenen van de

kwaadaardige multinational, was tevreden, want er kon nu eindelijk ook een prijs geplakt worden (€ 0,60 per pil) op de meest etherische der consumptiegoederen: geluk. En die prijs bracht miljoenen en miljoenen dollars in het laatje.

Zoals het kwaadaardige collectieve bewustzijn betaamt, volstond ook dit succes echter niet om de machtshonger te stillen. Het deel van de winst uit de Prozac-buzz dat niet verkwaanseld werd aan Concordevluchten naar Thaise massagesalons, werd aangewend om de mogelijkheid van een nog sterkere drug te onderzoeken. Neerslachtigheid bestrijden met een artificieel opgewekt geluksgevoel was één ding, maar konden we ook die andere drijvende kracht achter het menselijk bestaan nabootsen? Wat als we ook creativiteit in een flesje of een dragee zouden kunnen stoppen? Scheppingskracht. Beeld je eens in: instant innovatieve medewerkers voor uw bedrijf, oplos-inspiratie voor de grootste kunstwerken van de komende eeuw, eindelijk eens een nieuwe Vlaamse roman die niet over de oorlog of over het dagelijks leven in een of ander onooglijk gat van een dorp gaat... De lijst met potentiële toepassingen was eindeloos. Een team van honderden jonge wetenschappers werd aan het werk gezet, verspreid over vestigingen in de hele wereld. Tot op vandaag zoeken ze verder en komen elke dag een stapje dichterbij het ontdekken van kunstmatige creativiteit, van intraveneuze ingevingen, van het vuur dat de lont van mentale oerknallen kan ontsteken.

Of beter gezegd: tot gisteren. Eén van die jonge wetenschappers is namelijk Emily, de schriële jonge vrouw met het matte zwarte haar, met wie ik vannacht aan de praat raakte. Ze was naast me komen zitten en ik wijt het aan de paar biertjes die ik al op had, eerder dan aan mijn ijdelheid, dat ik niet ernstig heb nagedacht over waarom een vrouw van begin de dertig zomaar zou aan-

schuiven bij een ouwe sok als ik. Het was niet zozeer haar verschijning die mijn interesse had gewekt, al was die verschijning bekoorlijk genoeg, dan wel het verhaal over het onderzoek naar de nieuwe drug waar ze mee bezig was en de doorbraak die zij en haar team gisteren hadden bereikt. Haar enthousiasme daarover werkte aanstekelijk. Ik liet de glazen nog een keer vullen.

In 2020 zouden ze pas echt op de markt komen, de pillen, en dan zou alles anders zijn. Dan hoefde je slechts één of twee van die weliswaar erg ondemocratisch geprijsde pareltjes te slikken en een ongebreidelde inspiratie werd meteen je deel, of toch gedurende een uurtje of twee. Eindelijk zouden gegoede ouders hun kroost niet alleen een diploma of een carrière, maar nu ook zorgvuldig gedoseerde porties talent kunnen kopen.

We lieten ons gemoedelijk en langzaam onderdompelen in de typische wegwerpintimiteit van twee onbekenden die op café een gesprek beginnen. Van gewoon een man en een vrouw en wat alcohol. We wisselden met mondjesmaat informatie uit, wat doe je, wie ben je, lieten het kennismaken binnendruppelen. Emily was natuurlijk niet altijd al als een verlengstuk van een kwaadaardige multinational door het leven gegaan. Het was iets dat geleidelijk aan was gegroeid, dat zacht als een venijnig deeg gerezen was. Ze vertelde me over een onopmerkelijke, vrij beschermde jeugd waarin het slechte alleen anderen overkwam. Maar ook over hoe er bij haar pas als laatste meisje van de klas iets begon te bloesemen onder het bloesje en de plooirok van haar schooluniform, hoe ze dat blauwwitte en droevige, pijnlijk aseksuele turnpakje hartsgrondig haatte en hoe ze zich daarom op latere leeftijd, wanneer er zich uiteindelijk dan toch een minimaal volume aan vormen had gevestigd, bijna altijd bijzonder opzichtig kleepte. Ik zei, met enig schaamrood, dat het roodzwarte jurkje haar beeldig stond en zij dat ze het gisteren pas had gekocht. Mijn schroom

daalde omgekeerd evenredig met de op een papiertje achter de bar bijgehouden rekening.

‘Eerlijk gezegd krijg ik er een wat nare smaak van in m’n mond, van je verhaal,’ gaf ik uiteindelijk toe. ‘Creativiteit en talent op bestelling... vind je dat niet ergens, tja, weezinwekkend?’

Ze lachte en keek me aan alsof ik een kleuter was die net iets aandoenlijks had gezegd. ‘Waarom? Waarom zou dat weezinwekkend zijn?’

‘Omdat je iets moois als fantasie vervangt door medicatie en het herleidt tot een consumptieproduct.’

‘Je kan nu toch al allerlei zaken kopen in pilvorm? Euforie, nachtrust, erecties, concentratie, een vlotte stoelgang... Waarom geen verbeelding?’

‘Dat is toch iets anders. Dan gaat het over depressie of fysieke mankementen. Het punt van verbeelding is net dat je ergens door geïnspireerd wordt, dat je iets doet en iets meemaakt dat je prikkelt.’

‘Ik zou de artiesten niet te eten willen geven die apestoned waren toen ze een bestseller schreven of een meesterwerk op doek zetten. Mag dat dan wel?’

Ik kauwde even op haar woorden. Ze bleven kleven aan mijn kiezen.

‘Ja,’ zeg ik uiteindelijk, ‘want die wekken gewoon een prikkel op, als hulpmiddel. Ze zetten je een andere bril op. Wat jij zegt, komt erop neer het talent zelf te vervangen door een drug.’

‘Dus het is oké om voor je geluk, slaap, seksleven of spijsvertering op chemicaliën te vertrouwen, eerder dan je manier van leven aan te passen, maar niet als het gaat over je vermogen om te fantaseren? Een gebrek aan talent of inspiratie moet je aangaan, ermee leren leven, maar een slappe lul niet?’

‘Het zal niet werken. Creativiteit kan je niet consumeren. Het

zelfde geldt voor levenslessen trouwens. Om iets te creëren, iets dat echt is, moet je wroeten en zwoegen, dingen meemaken, afzien. Anders heeft het geen zin, geen ziel.’

‘Geen *ziel*? Je zoekt naar een ziel, serieus? Dat zeg je omdat je oud bent. Of misschien leef je op Mars. Mijn generatie kan alles consumeren, schat. Dat is wat we doen.’

Emily rechtte haar rug, dronk haar glas leeg en knipoogde naar me, terwijl ze eraan toevoegde: ‘Maar misschien heb je gelijk en ben ik gewoon wat dronken aan het worden, wie zal het zeggen?’

Ik bestelde nog een rondje en we lieten zonder tegenpruttelen de pauze gedijen die dat teweeg bracht in onze conversatie. Het was een goeie stilte, niet genant, een moment om de gedachten te ordenen en onze blik te focussen. Zij was het die als eerste weer iets zei. Toen ik opkeek, merkte ik aan de lichte frons op haar voorhoofd dat ze me waarschijnlijk al een tijdje had zitten aanstaren. Ik moet afwezig hebben geleken.

‘Ben je terug op de planeet?’ lachte ze.

‘Veilig en wel. Breng me naar uw leider.’

Even leken we weer vertrokken voor een half uurtje spitsvondigheden heen en weer, een wedstrijd leuk doen, maar dan ging ze op de rem staan, leek te aarzelen en ging verder op een meer ernstige toon.

‘Zeg me eens: Wat doe jij hier eigenlijk?’

Haar ogen leken mijn huid te proberen afpellen, mijn schedel te kraken. Niet dreigend maar onderzoekend. Nu het niet meer over haar werk ging, leek ze eigenaardig genoeg veel meer op een laborante dan voorheen. Ik werd op lakmoes gedruppeld.

‘Vertel jij me dat maar. Jij beweert hier de wereldwijze te zijn.’

De diagnose was al gesteld. Ik zag het aan haar blik, haar ene mondhoek die omhoog schoot.

Goed dan, laat maar komen, dacht ik.

‘Jij? Jij probeert een vrouw te vergeten.’

‘Wie zegt dat er een vrouw is?’

‘Heeft ze de benen genomen?’

‘Nogmaals: Wie zegt dat er een vrouw is?’

‘O, ik ben zeker dat er nu geen vrouw meer is. Je hebt niet de blik van een getrouwde man op versiertoe, maar je bent ook geen vrijgezel op rooftocht. Meer iets als... als een gewond dier.’

‘Dus ik zie eruit als een eekhoorn met een verstuurde enkel?’

Ze lachte niet, negeerde mijn poging tot uitwijken en bleef naar me kijken als was ik een snoezelige witte muis in een doolhof van plexiglas. Dan toch een glimlach.

‘Nee, meer een beer, een ouwe circusbeer wiens trainer gestorven is, of een gedomesticeerde wolf die zijn baasje verloor.’

‘Nou, ik had toch gehoopt op iets vervaarlijkers. Minstens een leeuw uit de Savanne of een Siberische tijger of zo.’

‘Daarvoor ben je niet gevaarlijk genoeg,’ lachte ze en die lach was bevrijdend. Lieflijk maar superieur rolde hij langs mijn rug naar beneden, een lach zoals alleen vrouwen die kunnen lachen wanneer een man zijn slome pogingen doet om haar te paaien of om iets voor haar te verbergen. Ik zag het aan hoe ze daar zat, hoe ze haar benen andersom kruiste zodat haar voeten in mijn richting wezen: Er was met die lach een knop in haar hoofd omgedraaid. Ze was overgeschakeld van het onderzoeken, van het me porren met een stok tot ik iets prijsgeef, naar meer plagende prikjes. Het was een opstap naar verleiden. Mijn lijf werd erdoor geprikkeld. Aloude reflexen strekten zich en een soort routineuze automatische piloot diende zich aan om de zaken over te nemen. Laat maar aan mij over, mijn beste, ik was dit varkentje wel.

Maar dan overviel me iets, iets dat de lucht uit mijn longen sloeg. In plaats van de onuitgesproken uitdaging aan te gaan en iets als ‘Daar zou je nog van kunnen opkijken’ te zeggen, keek ik bedrukt en mompelde iets onhandigs.

‘Nee, waarschijnlijk niet.’

Afgaand op mijn houding leek het bierviltje met een scheur erin, dat onder mijn glas lag, wel het meest interessante object ter wereld. Misschien ontroerde het haar, dat ik er niet in slaagde het roofdier te spelen of misschien had ze gewoon nood aan gezelschap, hier, nu, vandaag in dit hol. In ieder geval: ze liep niet weg. Ze bleef porren.

‘Ach, ik krijg je klauwen wel weer scherp.’

Ik weet niet wat voor blik ik haar toewierp op dat moment, het gebeurde onvrijwillig, maar ze leek er ietwat door uit het lood geslagen. Misschien las ze er iets in dat ze niet verwachtte. Dankbaarheid, of net wanhoop of misschien wel een diepe, onverholen honger. Dit was het kantelmoment. Nu moest ze beslissen. Ofwel opstaan, naar huis gaan en niet omkijken, ofwel de grens definitief oversteken en, aangezien ik qua veroveringsdrang tekortschoot, me dan maar zelf hardhandig uit mijn schulp trekken. Knoeien met de escargotvork.

Ze stond op, nam haar handtas en deed die open. Ze keek me samenzweerderig aan en toonde me het doosje pillen dat ze daar had zitten. Prototypepillen, de nieuwe drug, meegegrist van op het werk voor het geval de zomerwarmte van het weekend haar tot de zin om te experimenteren aan zou zetten.

Ze fluisterde nog iets heerlijks vunzigs in mijn oor, een aantal precies omschreven beloftes over hoe we samen de pillen op een hoogst prikkelende wijze zouden kunnen uitproberen, straks, en verdween toen voor even naar het toilet.

Vijf minuten lang bleef ik naar haar handtas staren, die nog open was en op de barkruk naast me stond te pronken.

Het stemde me triest, de blik van ontgoocheling die straks op haar gezicht te lezen zou staan, wanneer ze zou merken dat mijn

barkruk leeg was. Zij die haar nek uitstak en niets verkeerd deed, die misschien gewoon op zoek was naar iets warmes voor even of iets gloeiends voor een nog kortere tijd. Maar ik kon niet blijven, was er niet toe in staat. Omdat ik me daar schuldig over voelde, nam ik een visitekaartje uit mijn jaszak. Een visitekaartje waarop mijn vroegere beroep me in spottend ronkende functietitels toelachte, en dat nog werkende e-mail- en telefoongegevens bevatte. Niet dat ik verwachtte dat Emily me zou bellen. Ik deed het zodat ze iets had om later te verscheuren en haar gekwetste ego op bot te vieren. Ik liet het ding in haar handtas vallen en bleef nog even staren naar het doosje dat daar zo uitnodigend lag te blinken.

Ik zou de pillen niet stelen, zo probeerde ik mezelf nog te overtuigen. Ik zou nu mijn glas leegdrinken en meteen naar huis gaan, nog voordat Emily terug was. Ik zou de pillen niet stelen.